

De wind kwam met vlagen over witgekuifde golven. Er tussenin kon Steven Saris, het zilt proevend op zijn lippen, de warmte van de lentezon voelen.

Ben was voor hem uit gestoven, blaffend achter opvliegende meeuwen aan, over een pad, waar aan weerszijden helmgras en witbloeiende duinrozen groeiden. Daarachter verhieven zich meidoorns, waarvan de talloze bloemen een waas vormden.

Zand schoof over grijze planken en om zijn schoenen heen.

In de verte, bij de branding, kon Steven een gezin met twee kinderen onderscheiden.

Hij ritste zijn jas open en zette een drafje in, met zwaaiende armen, om de nu over het strand rennende labrador, die zich onstuimig gedragen kon, bij de kinderen vandaan te houden.

Vrijwel onmiddellijk nadat hij zich in beweging had gezet, liet zijn lichaam hem genadeloos merken dat hij gisteravond te veel gedronken had.

Duizelig en misselijk hield hij in.

Hoeveel, vroeg hij zich af. Driekwart fles Amerone van eergisteren, een fles Chardonnay tijdens de maaltijd met zijn zoon Brandon. Een twee vingers dikke single malt bij de koffie.

Ik drink me dood, wist Steven. Hij huiverde. Zijn keel voelde aan als karton. De hondenriem glipte uit zijn trillende hand.

Brandon had zich van het vliegveld met een taxi naar Stevens huis laten brengen.

‘Je kunt uiteraard blijven slapen’, bood Steven aan.

‘Doe geen moeite. Ik bel straks een taxi.’

Dit antwoord bracht Steven opluchting. Hij had zijn aanbod spontaan uitgesproken, realiseerde zich daarna, dat hij slechts

over schamele logeermogelijkheden beschikte, tenzij hij zijn bed zou afstaan.

Hij is nog nooit blijven slapen. Dat zal ook nooit gebeuren. Waarom vraag ik het dan telkens?

Ik ben een vervelende ouwe zeur geworden.

Steven keek zijn zoon aan.

‘Op je nieuwe boek, jongen! En zoals gewoonlijk wil ik geen presentexemplaar. Ik bestel het vanavond nog!’

Wat was nou toch de titel ook alweer, vroeg hij zich af, onderwijl omhoogkijkend.

Het licht uit de plafonniere schitterde in zijn brillenglazen.

Brandon schreef thrillers, waarvan er een voor de televisie Engelstalig verfilmd was.

Steven beschouwde het werk van zijn zoon als vermakelijk leesvoer, met personages zich meestal van clichés bedienden en waarin zich onwaarschijnlijke taferelen afspeelden. Helden met strakke kaaklijn en doordringende ogen, op zijn minst welgesteld. Uitsluitend prachtige vrouwen. Vlot geschreven onzin. Het verkocht geweldig, in allerlei vertalingen.

‘Je hoeveelste boek is dit nou?’

‘Mijn elfde.’

‘Je elfde! Wat een productiviteit! Ik lees ze altijd met plezier. Ik vind de pikante scenes het leukst.’

Brandon trok een verveeld gezicht.

‘Dat vinden de meeste lezers, pa.’

‘Heb je alweer eens een vaste vriendin?’

Brandon keek zijn vader aan, op een manier die Steven aan Dewi, zijn ex-vrouw deed denken: het gezicht iets afgewend, met wantrouwend kijkende ogen.

‘Voorlopig even niet. Niets serieus’, klonk het vlak.

‘Je bent en blijft een levensgenieter.’

‘Absoluut. Ik heb het mooiste beroep ter wereld. Geen chef die in mijn nek komt hijgen. Ik doe alleen waar ik zin in heb.’

Brandons ogen flonkerden.

Ik zou zijn opmerkingen als neerbuigend kunnen beschouwen. Hij bedoelt het niet kwaad, ik weet dat hij trots op me is.

Mijn schooldirecteuren bezochten me nooit, ze hijgden me hooguit in mijn nek tijdens die ellendige vergaderingen. Ik vind mijn beroep mooier dan het zijne.

Hoe is het mogelijk dat een zoon zo hemelsbreed van zijn vader verschilt? Ik heb mijn leven lang voor klassen gestaan, als een onderwijsmachine. En ik heb ervan gehouden. Duizenden kinderen heb ik voor me gehad. Enkelen ervan zijn uitgegroeid tot befaamde economen.

Mijn leven is voorbijgegaan als een drietongig lied, met zich herhalende coupletten, alleen gevarieerd door mijn grapjes. Zijn leven is hem een caleidoscoop. Hij moet wel op het mijne neerkijken. Enfin. Lang leve de drank, die overal de scherpe kantjes vanaf spoelt.

‘Wil je er nog een?’ Steven hief de whiskyfles.

Brandon hield zijn handpalm boven het zware glas.

‘Nee, dank je. Ik wil nog schrijven vanavond. En neem jij ook niet meer, pa. Je drinkt te veel. Het is niet goed voor je.’

Net zijn moeder, dacht Steven wrevelig.

‘Ben je alweer eens bij Dewi langs geweest?’ vroeg Steven.

‘Ik vlieg vlak voor de kerst naar haar toe.’

Steven durfde niet te vragen, hoe het met haar ging. Hij dacht zich te herinneren dat Brandon een maand of drie geleden bij haar op Bali langs was geweest.

‘Hoeveel exemplaren heb je nou van al je boeken bij elkaar verkocht?’

Brandons gezicht betrok. Hij streek donkerbruine lokken achterover.

‘Dat heb ik nooit bijgehouden, pa.’

Hij wreef zich het hoge voorhoofd.

‘Honderdduizend, een miljoen?’

Brandon stiet een korte lach uit.

‘Jij met je getallen altijd!’

‘Je kunt er kennelijk van leven.’

‘Niet helemaal. Ik doe er vertaalwerk bij.’

‘Wat vertaal je dan?’

‘Engelstalige thrillers.’

‘Dan doe je dus niet alleen waar je zin in hebt.’

Brandon keek geërgerd.’

‘Het geeft me meer bekendheid.’

‘Over bekendheid had je toch niet te klagen, dacht ik zo.’

Zoals vaker, wanneer Steven te veel doordramde, kwam Brandon overeind, sprak een bedankje voor de maaltijd en een groet uit en verdween als een schim. Steven hoorde de voordeur dichtgaan.

Hij voelde nauwelijks teleurstelling bij het onverhoedse vertrek van zijn zoon. Brandon zou al bellend om een taxi de straat uit wandelen, wist hij.

Brandon huurde een appartement in Amstelveen. Soms was hij maanden van huis. Op foto’s die zijn zoon stuurde, was te zien dat hij met vrouwen in jacuzzi’s lag en danste op tropische stranden.

Soms reisde Brandon door Amerika of Europa, ter promotie van zijn nieuwst verschenen boek. En in ieder stadje een ander schatje. Met zijn getinte huid en blauwe ogen kon hij volgens Steven vrijwel iedere vrouw krijgen die hij begeerde. Een man van de wereld.

Het is alsof Dewi zich zonder mijn bemoeienis heeft voortgeplant, zoals sommige vrouwelijke ongewervelden zich zonder mannelijk zaad kunnen vermenigvuldigen, zozeer lijkt Brandon in meerdere opzichten op zijn moeder, dacht Steven.

Ook qua gedrag leek Brandon sprekend op haar. Snel geërgerd, spontaan reagerend en toch gesloten van aard en bij gelegenheid enorm behulpzaam.

Dewi had hem nooit toegestaan zich met de opvoeding van hun zoon te bemoeien. Ze koos kleding, speelgoed en scholen voor hem uit, zonder hem hierover ooit te raadplegen.

Brandon had zijn vader, voordat zij aan tafel gingen, geholpen met de ingebruikname van diens nieuwe telefoon en er vervolgens voor gezorgd dat Stevens computer weer behoorlijk werkte.

Waar halen jonge mensen toch die kennis vandaan, had Steven zich afgevraagd.

Iedere keer als Brandon hem op deze manier te hulp schoot, kreeg hij het gevoel dementerende te zijn, een gewaarwording die door het nauwelijks waarnemende hoofdschudden van Brandon aanzienlijk versterkt werd.

Het schoot hem te binnen dat Brandon en hij, afgezien van hun blauwe ogen, wel degelijk een en ander gemeen hadden.

Dewi had een schelle stem, die zij tijdens discussies tot imponerende intensiteit verhief. Brandon liet het zware, wat bedeesd klinkende stemgeluid van zijn vader horen.

Hij was vrijwel even lang als Steven.

Dewi kwam nauwelijks boven de anderhalve meter uit.

Bovendien was Steven ook schrijver. Hij had jaren geleden twee boeken gepubliceerd: een over bedrijfsstatistiek en een over bedrijfscalculatie, beiden voor het hoger onderwijs.

Die overeenkomst bracht echter een ander verschil aan het licht.

Saaie kost, door anderen uitgevonden en door Steven op weliswaar originele wijze beschreven, vergeleken echter met de vrijwel ongebreidelde fantasie van een playboy als Brandon, toch nog steeds wat grauw en fantasieloos.

Steven had graag een roman geschreven. Hij was er eens mee begonnen. Na enorme inspanningen produceerde hij bladzijdenlang kleurloos gedram. Na drie hoofdstukken was hij ermee opgehouden.

Zijn lesboeken haalden de eerste jaren na publicatie ruime oplages. Ruim voor zijn prepensionering werden ze vrijwel niet meer verkocht.

Nog een overeenkomst: straks liggen onze boeken bij de ramsj. Ja, Brandon, ook de jouwe. Niets vergankelijker dan roem. De avonturen van jouw helden verbleken weliswaar langzamer dan de belevenissen van mijn cijfers. Hun vergetelheid is even onontkoombaar.

Alhoewel. Over duizend jaar gelden de wetten die deze cijfers vertegenwoordigen nog steeds. Het is slechts de originaliteit van mijn uitleg ervan die aan het vervagen is.

De zwarte labrador lag kwispelstaartend in zijn mand bij de koude kachel.

‘Heeft Brandon nou helemaal geen aandacht voor je gehad? Mensen zijn toch rare wezens, vind je ook niet?’

Ben jankte zachtjes. Steven hurkte naast het dier en klopte het op de flank. ‘We gaan zo nog even om.’

Steven was vrijwel zijn hele werkbare leven HBO-docent bedrijfseconomie en statistiek geweest. Vele jaren boekten zijn klassen de hoogste scoringspercentages tijdens tentamens en

examens. Zij studeerden uit zijn boeken. Hij bracht de lesstof met grappen en anekdotes, terwijl hij toch goed orde kon houden.

Zozeer hield hij van zijn beroep, dat hij na het bereiken van zijn prepensioengerechtigde leeftijd, nog een jaar met lesgeven was doorgegaan. Langer mocht hij van het bestuur niet. Hij moest plaats maken voor jongere docenten. Van collega's, leerlingen en bestuur had hij tijdens zijn afscheidsreceptie een reis naar Bali cadeau gekregen, omdat zij wisten dat Dewi er geboren was. Drie zussen van haar woonden daar in een huis aan de kust.

Dewi was er de afgelopen jaren meerdere keren naartoe gevlogen, meestal alleen. Over hetgeen zij daar uitvoerde, vertelde zij hem vrijwel niets. Nooit had zij hem meegevraagd.

Of zij er blij mee was, dat hij haar zou vergezellen, liet zij niet merken.

Steven hield niet van lange reizen. Desondanks keek hij naar de vakantie uit. Wellicht zou het hem lukken om wat meer verbintenis met Dewi te bereiken.

Het verblijf in Bali begon hem al snel te vervelen.

Hij kon slecht tegen de enorme hitte en de stank van verbrande brandstof, de verkeerschaos, waar op onregelmatige tijden ook nog eens ceremoniële processies doorheen trokken. Overall werd hij aangeklampt voor taxiriten en werden hem imitatiesieraden en snuisterijen te koop aangeboden.

De hele dag droop hij van het zweet. Hoeveel hij ook dronk, zijn gehemelte bleef droog als een woestijn.

In zee dreef allerlei rotzooi. Zijn zwembroek bleef ongebruikt in zijn koffer. Het geraas van het uitgaansleven, voornamelijk bestaand uit discofeesten om hotelzwembaden heen, was niets voor hem.

Dewi en haar zussen kletsten en roddelden de hele dag door. Dagelijks verlieten zij het huis om te winkelen, marktjes te bezoeken en met allerlei familieleden van haar zussen uit eten te gaan. Steven werd nooit meegevraagd, drong zich een paar keer op, werd vervolgens aan tafel vrijwel volkomen genegeerd. Hij trok er een paar keer in zijn eentje in een huurauto of op een brommertje op uit, zonder meer te ontdekken dan vage vergezichten. Steven werd flink verkouden, kreeg diarree van het scherpe voedsel en begon naar huis te verlangen.

Hij knipte op een avond zijn nagels, waarop Dewi hem uitfoeterde, omdat dit als een gebrek aan respect werd beschouwd.

‘Gebrek aan respect voor wie? Niemand ziet het toch? O ja, de goden. Die zien ook hoe we schijten, toch?’

Zij had hem niet geantwoord.

Daags voor het vertrek naar Nederland, terwijl zij de laatste avondmaaltijd in het huis van Dewi’s zussen gebruikten, had Dewi verklaard niet terug naar Nederland terug te reizen.

Stomverbaasd had hij haar aangegaapt, zich bewust van de vijandige, op sensatiebeluste blikken van zijn schoonzussen. Hun ogen glansden in het schaarse licht. Zij keken hem aan, met enigszins van hem af gedraaide gezichten.

Steven herinnerde zich het gezoef van de plafondventilator, die de stilte aan stukken maaide.

‘Hoelang wil je dan nog blijven?’

‘Totdat ik zin heb om terug te gaan. Brandon komt over negen of tien dagen. Dan zie ik wel verder.’

Op het terrein van een nabijgelegen hotel barstte de stampende herrie los van een dansfeest.

Dewi’s zwarte ogen stonden ondoorgrondelijker dan ooit. Zij glimlachte flauwtjes.

‘Is het de stille kracht?’ had hij gegruip.

Ze begrepen hem niet.

Hij keek ze beurtelings aan.

Zij keken bij hem vandaan. Drie zussen met blauwzwart haar, waar zilverdraden doorheen liepen.

Dewi had haar haren vlak voor de reis laten verven. Donkerrood was de bedoeling.

Zij verliet met oranje haren de kappersstoel. Ze was er uiteraard niet tevreden over geweest en had met haar verdragende stem de kapster toegevoegd, dat zij met die kleur op een Orang oetan leek en dat de kapster een ander beroep uit moest kiezen. Het oranje was al spoedig tot vuilgeel verbleekt.

Op dat ogenblik was het, daar in dat Balinese huis vol kitschmeubelen en prularia, tot hem doorgedrongen dat Dewi nooit meer naar Nederland zou komen. Steven snoof snot op en vreesde dat zij hierdoor dachten dat hij huilde.

Met een ruk was hij van tafel opgestaan en had hij zich naar hun slaapkamer gerept. Hij had zijn reiskoffer met kleding volgepropt, de rest van zijn bezittingen in een schoudertas opgeborgen en was er vandoor gegaan, via de achteringang van het huis, om hen te ontlopen.

Hij moest zich beheersen om niet tegen het familietempeltje aan te trappen. De koffer op wieltjes achter zich aantrekkend passeerde hij het hotel, alwaar jonge gasten boven de herrie uit probeerden te joelen en palmbomen van onderaf door blauw spotjeslicht bestraald werden.

Kilometerslang liep hij in de richting van het vliegveld, zonder dat er een bus of taxi passeerde.

Zo zeer was hij van slag geraakt, dat hij pas vlak bij het tweede hotel dat hij zag, zich afvroeg waarom hij zijn huurauto niet gebruikt had.